

tot de verering van de H. Apollonia als verweer tegen de tandpijn. Zijn onderzoek omvatte heel Vlaanderen d.w.z. over de vijf Vlaamse provincies van Veurne-Avekapelle tot Maaseik en strekte over de periode van 17/8/1990 tot einde mei 1991. De neerslag van zijn onderzoek verschijnt in het tijdschrift "Oostvlaamse zanten" (nr. 2/91, blz. 103-104 en nr. 3/91 blz. 165-185).

Voor Westvlaanderen somt hij de volgende plaatsen op waar nog vormen van Apollonia-verering bestaan : AVEKAPELLE, BRUGGE, HARINGE, IEPEER, KORTRIJK, LOKER, POPERINGE, ROESELARE, SLYPKAPELLE en ZEVEKOTE.

Voor Oostende meldt hij een relikwie van de H. Apollonia in de kapel van het Burgerlijk Hospitaal (Edith Cavellstraat) dat momenteel deel uitmaakt van het H. Serruysziekenhuis.

In Stene meldt hij een relikwie en een broederschap van de H. Apollonia (deze laatste zou gesticht zijn in 1750). Tot in de vijftiger jaren was Stene een bekend bedevaartsoord voor de H. Apollonia. Op 9 februari en op tweede Pinksterdag ging de processie uit met ondermeer een borstbeeld van de H. Apollonia. Op 20/8/1990 noteerde hij uit de mond van landbouwer Willy DE LANGHE (geboren te Stene 1915) een opmerkingswaardige bezweringsformule. We laten ze even volgen.

"Nieuwe mane, de fik (= fijt ?) uit mijn handen en 't zeer uit mijn tanden..." en twiert tons ne weesgegroot en nen Onze Vader gelezen ter ere van de H. Apollonia. Je moest da wel 's avonds doen, je most naar buiten gaan en naar de mane wijzen en 't zeer in je tanden ging weg.

Van deze H. Apollonia devotie is er in het mooie St. Annakerkje anno 1991 niets meer overgebleven. Dit is ook het geval met een twintigtal andere gemeenten in Westvlaanderen waar in oudere geschriften sprake is van een H. Apollonia devotie maar waar anno 1991 niets meer van overblijft.

Het materiële aspect van de devotie tot de H. Apollonia gaat meer en meer over in de handen van de tandartsen zelf. In Antwerpen bestaat een broederschap van de H. Apollonia, die alleen toegankelijk is voor... tandartsen. Op devotionaliemarkten kan men tandartsen ontmoeten die er alles voor over hebben "iets" in verband met de H. Apollonia in hun bezit te krijgen. Zij betalen enorme sommen voor koperetsen, getijdenboeken, folio's en andere die de H. Apollonia voorstellen. Dit verschijnsel beperkt zich niet tot Vlaanderen alleen maar is Europees. Antiquairs uit Keulen en Aken spreken van "zahnartzlich teuer" d.w.z. tandartsduur dit is peperduur.

MONUMENTEN, BEELDEN & GEDENKPLATEN TE OOSTENDE

door Norbert HOSTYN

LXIX - DE SCULPTUREN AAN DE INGANG VAN DE BEGRAAFPLAATS STUIVERSTR.

De architectuur van de Begraafplaats - Stuiverstraat (ommuring, toegang) draagt alle kenmerken van haar ontstaansperiode : de jaren '20-'30 en dus het art-déco.

De sculpturale versiering, de twee ploranten bij de ingang, is van de hand van de gekende Gentse beeldhouwer Géo VERBANCK.

In het tijdens het interbellum toonaangevende Gentse kunsttijdschrift "Gand Artistique" van 1 juni 1924 vinden we een foto van

de maquette van één van beide beelden.

Géo VERBANCK (Gent, 1881 - Aartselaar, 1961), studeerde aan de Academie te Gent bij Louis VAN BIESBROECK en Jean DELVIN. Hij werd later zelf professor aan en zelfs directeur van deze instelling. Ook studeerde hij bij Charles VANDERSTAPPEN aan de Academie te Brussel.

Zijn gekendste werk is ongetwijfeld het Monument van de Gebroeders Van Eyck te Gent (1913).

Een zoon van hem leeft nu nog te Oostende.

LXX - HET CRUCIFIX OP DE BEGRAAFPLAATS NIEUWPOORTSESTEENWEG

Over deze indrukwekkende sculptuur zijn ons geen verdere gegevens bekend. Over het algemeen is de oorsprong van dergelijke crucifixen zuidduits.

LXXI - HET HERINNERINGSPLAKET EMILE BULCKE - LEON SPILLIAERSTRAAT

Bij zijn inventariswerk, we schrijven 1986, vond toenmalig bestuurslid Patrick VAN DEN ABEELE een bronzen herdenkingsplaket "Emile BULCKE" in een reservekamertje van het Heemuseum : kamertje dat tijdens de vorige inventarisatiecampagne 1976/77 door ondergetekende angstvallig gesloten was gebleven....

Uit een briefje dat bij dit plaket stak bleek dat :

1. BULCKE dit plaket had ontworpen en op eigen kosten laten gieten.
2. Dat het zijn wens was dat zijn erven, in casu "De Plate", het zouden laten aanbrengen op de gevel van het pand Léon Spilliaertstraat, 55. Dit was het adres van zijn laatste Oostendse "tweede verblijf".

Na 25 jaar, op 31/10/1987 was het dan zover : voorzien van een speciaal bijgemaakte Nederlandstalig onderschrift (BULCKE had alleen aan het Frans gedacht !) werd het plaket onthuld in tegenwoordigheid van Burgemeester J. GOEKINT, Schepen van Cultuur R. MAKELBERGE, leden van de beheerraad en sympathisanten.

Een ander portret-basreliëf van BULCKE werd enkele jaren voor zijn dood gemaakt n.a.v. zijn huldiging in de kunsttaverne "Toulouse-Lautrec".

Auteur was beeldhouwer René STALMANS (1911-1984), die toen te Oostende woonde.

In de kunsthandel SEGERS-VANDEPITTE, Kerkstraat alhier, circuleerde in 1990 nog een gipsen exemplaar van deze sculptuur. Grote kunst is het echter niet.

Lit. : De Plate 88/66.

TOT 15 MEI 1992 LOOPT IN ONS MUSEUM
DE THEMATENTONSTELLING
OOSTENDE VÓÓR 80 JAAR

ZEKER DE MOEITE WAARD OM TE BEZOEKEN

Museum open op zaterdag van 10u tot 12u
15u tot 17u

TOEGANG GRATIS VOOR DE LEDEN ! !